

Znanost za odstrel?

V znanosti imamo - v grobem - dve smeri raziskovanj, temeljne in aplikativne. Vsakomur je jasno, da ni mogoče potegniti jasne meje med njima, še bolj jasno pa je, da ni mogoče dajati prednosti eni na račun druge, ker pač aplikacij ni brez temeljnih raziskav, temeljnih raziskav pa ni mogoče voditi brez povratnih informacij iz življenjske prakse. To je torej lažna dilema. Tudi v etnologiji ni prav nič drugače. Če bi rezali na eni strani, bi se manko pokazal tudi na drugi. Kar pa je bistveno, je to, da razvoja znanosti ni mogoče strpati v sheme "družbenih planov" - da ne omenjam petletk. Znanost je namreč predvsem avtonomna dejavnost, katere motor je primarna človeška radovednost. Brez avtonomije znanosti ni. Ne temeljne (bazične) ne aplikativne. Človeške radovednosti ni mogoče tlačiti v pogubne načrte, ampak ji je treba prepustiti prosto pot, da razvije tiste potencialne, ki presegajo meje vsakokrat možnega. Usmeritev državnega resorja za znanost v favoriziranje aplikativnih dejavnosti bo pač prejkone povzročila inflacijo pisanja papirnatih projektnih tigrov, Slovenci bodo pa ponovno predvsem cenena uslužna sila za aplikacijo tistega znanja, ki nastaja v velikih svetovnih raziskovalnih centrih. Tolažili se bodo lahko kvečjemu s tem, da v teh centrih - not to mention brain drain! - dela tudi nekaj Slovencev. Kot etnologi bodo morda lahko asistirali evropskim in ameriškim etnologom in antropologom, ki bodo tu in tam zašli med to zanimivo primitivno ljudstvo sredi Evrope.

Zakaj ta uvod? Zato, ker se je eden od financerjev Glasnika odločil, da bo otrebil znanstveno in strokovno periodiko. V borbi za preživetje pač naj zmagajo najboljši. Prav. Lahko bi bili zadovoljni, da je bil Glasnik uvrščen vsaj na t.i. listo publikacij B2, ki so jim zmanjšali subvencije, ne pa na listo C, kjer je že čakal na odstrel. Tudi prav. Glede na nesrečno ime glasila (ki ga po petintridesetih letih rednega izdajanja ne kaže spreminjati, čeprav zavaja) se pač v prihodnosti lahko zgodi, da ne bodo izšle štiri številke, ampak tri. Morda pa le dve. Ali pa se bodo vrnil na ciklostilni (no, morda fotokopirni) način izdajanja izpred štirih desetletij. Včasih je morda zdravo vrniti se na začetek. Če bodo člani Društva sploh pripravljene poravnati stroške takšnega početja, kajti država se je odločila otrebiti tudi neprofitne organizacije (društva). O mecenih znanosti pa lahko samo sanjamo. Etnologi še posebej. Morda nam bo pa uspelo prekvalificirati se v tesarje in po naročilu izdelovati kozolce za svetovne kraljevske parke.

Če pomislim, da znaša celoletna subvencija za izdajanje Glasnika približno toliko kot znašata dve mesečni plači poslanca v parlamentu in da bi vsak mojster, ki bi porabil za delo toliko ur kot jih porabiva urednika za pripravo ene številke tega Glasnika, zaslužil več kot dobi mladi raziskovalec v pol leta, ne vem, če bi se smejal ali preklinjal. Tako pač gre to. Članki niso honorirani. Prav, tudi v tujini je večinoma tako. Uredniki delamo volontersko. Tudi prav. Celo lektorica je iz naših vrst. Toda oblikovanje, postavljanje

in izdelavo časopisa moramo plačati. Zakaj pa ne bi še papirnčarji, tiskarji in oblikovalci malo delali zastonj, za javni blagor? Ne, ker niso znanstveniki.

In še nekaj kažiopotov k branju. Besedilo Cathy Carmichael je prvi odmev na lanskoletno poletno etnološko šolo v Piranu in z njim tudi najavljam izid zbornika - če bodo bogovi padli na glavo in nam požegnali projekt - enkrat na jesen. Pri Knjižnici Glasnika SED, seveda, v kateri bi vam radi pripravili še kakšno prijetno presenečenje - če... Tudi druga besedila - upam - širijo obzorja stroke. Opozoril bi rad le še na sklepno polemiko Damjana Ovsca, ki jo objavljamo prej zaradi načelnih kot vsebinskih razlogov. Gre za jaro kačo, ki se je začela z vprašanjem, ki ga je Slavko Kremenšek naslovil Damjanu Ovsco in Daši Hribar o množici etnoloških raziskav delavske kulture na Slovenskem v Glasniku SED 3-4/1991. Polemika je potem dobila nepredvidljive razsežnosti v dveh številkah Glasnika (1-2/1992 in 3/1992). Tokratni odgovor Damjana Ovsca je zadnji na to (za uredništvo podedovano) temo. Naj nam vsem skupaj da misliti o tem, da mora biti znanost avtonomna ali pa je ne bo.

Rajko Muršič

Praktičen nagovor

Na uredništvo Glasnika SED prihajajo takšni in drugačni teksti. Nekateri sledijo splošnim navodilom za oblikovanje besedil, ob drugih pa z urednikom kar "mrkneva" od ogorčenja, ki ga poraja bodisi "nemarna" izvedba (vsebinska in oblikovna) bodisi objestnost piscev, ki na že izgotovljen tekst dodajajo še lastne lektorske in druge popravke. Kakor da si pred oddajo teksta mislijo, da Glasnik tako in tako ni dovolj resna revija (ker objavljenih prispevkov ne honorira, ker je "samo" društveno glasilo...) in da se ga usmili že s svojim prispevkom. Tudi če imajo ti pisci namen s svojim prispevkom, objavljenim v Glasniku samo "trenirati" in z ošiljenim svinčnikom slediti toku svojih misli in urejati zbrane podatke samo zato, da bodo imeli referenco več ali da bi kdaj kasneje imeli možnost objavljati tudi v "resnih" revijah, jih opozarjam na dvoje: da etnološki obveščevalec, informativno glasilo, povezovalac etnologov in kar je še takega, GLASNIK SED, JE RESNA REVIJA in da morajo tudi tisti, ki jim služi samo kot "vežbališče", slediti pravilom igre. So pa tudi taki, ki se enostavno ne znajdejo zaradi svoje nevednosti in ne-